

VerdsEquo a la tardor de 2016

Des del congrés de confluència de VerdsEquo a l'octubre de 2014, han passat moltes coses.

EL CONTEXT

En els últims dos anys hem viscut un aprofundiment del discurs de l'austeritat que han transformat l'estructura social fins convertir la precarietat, en el seu més ampli sentit, en la característica vital de milers i milers de persones, del conjunt de les classes populars i d'una generació sencera de joves. La crisi en la qual estem submergits és global i presenta mil arestes. És una crisi global d'efectes devastadors que paguen sempre els de baix. No hi ha causes independents, ni factors que es puguen aïllar: la corrupció i la pobresa estan vinculades, com ho estan el canvi climàtic i els processos migratoris, la pèrdua de pes de les institucions i la globalització econòmica, l'especulació financera i la depredació mediambiental. i així podríem seguir fins a cansar-nos.

MÉS DESIGUALTAT

La riquesa cada dia la veiem més concentrada en poques mans mentre els ajustaments els paguen els més febles. Al remat, ens trobem en un marc social caracteritzat per la injustícia i allà on mana la injustícia és impossible parlar de democràcia, ni esperar la seua aplicació.

El sistema democràtic patix una forta crisi de legitimitat. En el cas espanyol, el model que ha dirigit les institucions des de la mort del dictador Franco fins l'actualitat està esgotat.

Les nostres institucions, i en això el País Valencià és un referent total i absolut, han estat saquejades. La corrupció ha governat per damunt dels interessos de la majoria i no només saltant-se els límits legals; els recents rescats bancaris, les amnisties fiscals o la manca de resposta a les xifres que evidencien l'augment de la desigualtat són mostra que la llei s'ha posat al servei de la minoria més poderosa i contra els interessos de la gran majoria de la població.

La política no ha servit com agent social en defensa dels més vulnerables sinó que ha actuat com l'ariet més potent a favor del manteniment de les oligarquies més poderoses en les finances i el gran empresariat.

En este sentit, el fenomen de les "portes giratòries" deixa molt clar que els més destacats gestors polítics institucionals han actuat com mercenaris del gran capital que, després, els ha recompensat amb llocs molt ben pagats en consells d'administració privats.

El retrocés en els drets socials és un fet indiscutible. El precari Estat del Benestar gestat en els últims decennis a tot l'estat espanyol ha caigut de manera estrepitosa als peus de mesures ultraliberals que en poc temps han posat fi a allò que s'havia aconseguit en dècades. La viabilitat de l'Estat del Benestar no és un debat en el qual nosaltres vulguem

entrar. Neguem la possibilitat de debatre sobre això. Discutim de com preservar-lo i enfortir-lo. Per això, fugim de privatitzar els serveis públics bàsics, de retallar drets i llibertats, de llevar prestacions socials i regatejar ajuts socials. El camí és la vida digna. Només des de la dignitat es pot ser ciutadà i només des de la ciutadania es pot garantir una societat justa.

També la distribució del poder polític en l'àmbit territorial ha quedat en no res. La suposada autonomia política del País Valencià, i això servix també per a la resta de territoris de l'Estat, es veu hipoteca per un ofegament financer des del Govern central que, per manca de capacitat pressupostària, deixa en simple declaració d'intencions la nostra capacitat d'autogovern.

L'ALTERNATIVA

Tot això és el que hem vist com s'anava agreujant en els darrers anys i contra aquest estat de les coses és contra el que s'ha alçat una veu potent de dir que "fins ací hem arribat". Les polítiques de dretes, malgrat el poder hegemònic del seu discurs, han estat contestades per la ciutadania: en el carrer i en les urnes.

Al País Valencià, el Partit Popular, segurament la dreta més podrida de tot l'Estat, ha perdut el govern de la Generalitat i d'una majoria d'ajuntaments. Una gran part de la població valenciana està governada per institucions dirigides per les formacions progressistes del canvi. A l'Estat espanyol la dreta també ha perdut però, a diferència del que va passar ací, allà els partits d'esquerres no han sigut capaços d'unir forces i fer Govern.

No podem passar per damunt la incapacitat del Partit Socialista (PSOE) de ser l'eix d'esta suma de formacions del canvi. La seua covardia ha impossibilitat un Govern de Progrés, un Govern "A la Valenciana", que haguera acabat amb el domini antidemocràtic i antisocial del PP.

No hem de desesperar. Nosaltres, des del País Valencià, hem de repetir tantes vegades com se'ns vulga escoltar que el canvi és possible, que som més els que no volem el PP i que mai és tard per superar un estat de coses que perjudica a la majoria i afavorix les elits de sempre. No ens enganyem, l'actual paràlisi política institucional espanyola és un episodi més d'un model bipartidista PP-PSOE que no es resigna a morir.

L'experiència d'estos dos anys al País Valencià ens mostra que l'enteniment i la col·laboració de les forces progressistes (PSPV, Compromís, Podemos i IU) en el nou context de ruptura del bipartidisme, és possible i a més bona per a les persones.

L'experiència en la Generalitat i en la majoria de les ciutats i pobles està sent molt positiva, al punt que ha vingut en denominar-se «la via valenciana». S'ha utilitzat com a referència en els, de moment, fallits intents de formar una alternativa progressista de govern per a l'estat espanyol i açò deu servir-nos d'estímul per a seguir practicant esta política. Perquè enfront de problemes complexos i concatenats com els que afronten les societats modernes, gens més estèril i inútil que el pensament únic i les alternatives bipolars.

El pluralisme, les visions polièdriques de realitats molt complexes, les alternatives diferents, els matisos, fins i tot els dubtes, són enriquidores i, juntament amb l'evidència científica i les dades objectives, deuen formar part dels nous estils i pràctiques de govern.

És imprescindible deixar de banda el pensament i les polítiques de sentit únic, si no volem seguir aprofundint en les desigualtats socials, l'empobriment creixent, la precarietat, la vulnerabilitat social i la crisi ambiental.

NOSALTRES

I dins d'este marc general, és precís referir-nos també a les coses que ens han passat a nosaltres. És convenient remarcar-ne dues.

La primera d'elles és la consolidació d'un espai de responsabilitat i representació per a l'ecologia política. La segona, el reforçament de VersEquo com a referent polític de l'ecologisme valencià.

Durant este període, està quedant clara la necessitat de l'acció política per a canviar el món. L'ecologisme valencià ha vingut assumint un paper actiu en la defensa del territori i la vindicació d'una societat solidària amb el planeta. La perseverança en l'acció política ens ha permés arribar a la major representació institucional de la nostra història: a les Corts Valencianes, al Govern valencià, i a enormes responsabilitats de govern a diversos municipis valencians: mobilitat sostenible, urbanisme, medi ambient, salut i altres.

Utilitzant els instruments institucionals, estem mostrant que, a més de la salut de la Terra, ens ocupa la millora de la vida quotidiana de les persones a les nostres ciutats, que tenim alternatives per als problemes i reptes que com a societat afrontem, i que l'ecologia política ha vingut per a quedar-se i expandir-se. Ens hem fet grans, i això era el que volíem.

Per altre costat, ens hem constituït en el referent polític de l'ecologisme valencià i, en eixe procés, hem superat les divisions profundes que havíem sofert durant les darreres dècades. Pas a pas, estem avançant en la confluència amb altres grups del nostre àmbit i orientant l'alternativa verda cap a una unitat d'acció que no pot fer més que potenciar-la.

No és cap secret que el fet de ser un dels partits fundadors de Compromís ens ha fet créixer alhora que ha anat creixent la coalició. Des de la lleialtat al projecte inicial, som ara, com figura a la nostra web, el somriure verd de Compromís. I estem segurs que la consolidació de l'espai polític de Compromís serà també la consolidació de Verds Equo, i que contribuirem decisivament a l'ampliació d'eixe espai polític i social.

També, en l'àmbit estatal, la federació amb Equo i, per mitjà d'Equo, en els Verds Europeus, ens permet una visió que tendeix a la globalitat que propugnem. Perquè som conscientes que els reptes que com a societat i humanitat enfrontem, requereix ser agent polític actiu en tots els àmbits i espais: locals, regionals, estatals i globals. Molt especialment en la Unió Europea. Per això, fem nostra la creixença d'Equo com a alternativa verda en l'àmbit estatal.

La COP 21 de París ens ha donat la raó. No anàvem enganyats. La nostra via al canvi de model productiu i energètic ha sigut reconeguda com l'única possible pels dirigents dels països que més han col·laborat en la degradació del planeta. política i de les decisions i de deixar arrere les paraules.

És el temps de l'acció

GOVERN I PODER

Els nostres representants a les institucions tenen el poder de delegació que els hi han

atorgat els vots, però el poder real segueix concentrat en unes poques persones que l'utilitzen contra tota la població. Els rics són cada vegada més rics i la resta som cada vegada més pobres. Per a poder dur endavant les nostres polítiques, haurem de vèncer les resistències dels representants del capital financer, i per a això, ens cal el suport social. El repte no és poca cosa.

Rescatem persones. La nostra pretensió és fer efectiu el rescat de les persones i, per això, és precís incidir en la distribució de les rendes. No es tracta només de garantir el dret al treball sinó que, més enllà d'això, totes les persones tinguem assegurats els seus drets energètics i socials bàsics. Per això no només cal que els salaris siguin dignes sinó que també ha d'existir una renda garantida que assegure que ningú haurà de viure per sota del llindar de la pobresa. No es tracta d'acabar amb els rics, del que es tracta és d'acabar amb els pobres.

Els serveis públics han de ser suficients i estar a l'abast de tot el món. La propietat té una funció social que hem de reivindicar de manera constant. La riquesa d'un país ha d'estar al servei de la seua ciutadania, del conjunt d'homes i dones que l'habiten. La fiscalitat ha d'encaminar-se a fomentar la igualtat d'oportunitats i de drets i deures entre les persones, la vida digna i segura.

La fiscalitat. Però també la fiscalitat té altres funcions: fer possible les inversions per al canvi de model productiu, afavorint l'economia verda i, molt especialment, el canvi radical de model energètic; el suport a la R+D+i; els equilibris territorials i el desenvolupament d'infraestructures més sostenibles. La fiscalitat deu ser utilitzada també per a la implantació d'impostos i taxes ambientals que dissuadisquen i penalitzen les activitats que impacten negativament en el medi ambient, molt especialment les emissions de gasos d'efecte hivernacle.

Les rendes del treball no poden ser la base de la recaptació d'un país mentre les grans fortunes y les empreses busquen, i troben, mil forats per on escapar de les seues obligacions tributàries. En aquest sentit, cal seguir reivindicant una regulació decidida sobre les transaccions financeres, modificacions rigoroses en l'impost de societats, establir nous impostos sobre la riquesa i acabar amb els paradisos fiscals. Es tracta, en definitiva, de concretar en les lleis que la política, la gent, està per damunt de l'economia i no a la inversa. La política, igual que l'economia, estan per donar respostes a les necessitats de les persones. Ni el creixement econòmic ni el sacralitzat equilibri pressupostari poden posar-se per davant dels drets de les persones.

CANVI DE MODEL

Impulsem un canvi de paradigma, centrat en l'alternativa verda, que permeta a les persones i a les societats créixer cap a dins, desprenent-nos de les necessitats supèrflues que espolien la població i el medi ambient, on el feminisme és la clau per atreure amb les desigualtats del sistema patriarcal, i propugnant una economia que no pose l'accent en el producte interior brut, sinó en la qualitat de vida de les persones en totes les societats del planeta, començant per la nostra.

L'ecologia política vol guanyar una carrera de fons i, a pesar d'això, sabem que és urgent revertir la destrucció del territori valencià i del planeta en què vivim.

El canvi climàtic. El major repte de la nostra civilització és el canvi climàtic. Ho hem dit moltíssimes vegades i és un discurs que, internacionalment, està molt interioritzat. Certament és un discurs guanyador però no es pot quedar en simple pronunciament.

L'aplicació de polítiques per frenar i adaptar-se al canvi climàtic són, de fet, els grans vectors de la transformació política que ens cal i que, millor que ningú, nosaltres volem i podem representar.

Les polítiques efectives contra el canvi climàtic han de passar de les paraules als fets. Les conseqüències les estem vivint. Les notem en la transformació del nostre paisatge, en els efectes en la flora i en la fauna, en la nostra agricultura, però també impacten en les persones. No són altra cosa que resultats del canvi climàtic les grans catàstrofes naturals extremes, la reaparició de malalties ja extingides, la colonització d'espècies d'insectes, els grans moviments migratoris que escapen de zones on la natura ja s'ha convertit en hostil i expulsa els seus pobladors. Que són sinó refugiats mediambientals els que escapen de les grans sequeres africanes o de les guerres pel petroli a l'Orient Pròxim?

Són molts els aspectes que cal considerar en la lluita contra el canvi climàtic i cal començar per la fiscalitat, corregir comportaments i dirigir-los cap a la sostenibilitat. És necessari fomentar les ciutats sostenibles, amb un model urbanístic i de mobilitat adequat, apostar per l'agricultura ecològica i per mantenir la població rural.

Tot passa per la reducció efectiva i dràstica de les emissions de gasos d'efecte hivernacle. No podem passar per alt l'obligatorietat d'adaptar les polítiques forestals a estes necessitats i primar el manteniment de les zones humides com a grans embornals de CO₂.

Nou model productiu. No podem fer un discurs a mitges. Del que estem parlant és d'un nou model productiu que siga alternatiu a l'actual que és, al mateix temps, injust socialment, inviable econòmicament i insostenible ambientalment.

Parlar de models de creixement insostenibles genera una certa frustració però, dissortadament, encara hem de fer esta pedagogia d'explicar que allò que és insostenible només ens pot portar al desastre col·lectiu. I com que ningú vol arribar al desastre està clar que tocarà, en un moment o altre revertir el model, així que quant abans ho fem millor que millor, no siga cosa que, quan ens en vulguem adonar, ja siga massa tard. Hi ha països i regions en el món que ja ho estan fent, que ens porten anys d'avantatge, que marquen el camí, que mostren que hi ha alternatives i tecnologies per a fer-ho i que es i els interessos sempre poderosos que s'oposen. Són països que avancen en el que serà, sí o sí, el futur, perquè l'alternativa és la crisi civilitzadora, la barbàrie global i el col·lapse ecològic pot i deu fer si hi ha voluntat política i embranzida social per a enfrontar les resistències

L'energia. El nou model productiu al qual obligatòriament hem d'anar es basa en l'eficiència energètica, l'estalvi, les energies netes i renovables i l'autoconsum. És un model d'economia descarbonitzada i desmaterialitzada. La societat de "usar i tirar" no té viabilitat. Les polítiques de residus són un puntal de l'economia circular a la qual no ens podem resistir. Cal reduir residus, és obligat convertir residus en recursos. Per això, ens sembla de vital importància l'aposta del Govern de la Generalitat pel Sistema de Depòsit, Devolució i Retorn d'envasos (SDDR) que evita l'agressió mediambiental l'abandonament de milions dels esmentats envasos i la necessitat d'estar generant infinites quantitats de nous materials mentre es llancen a perdre els ja utilitzats.

Som un país ric en sol i en vent, i ho hem d'aprofitar encara que això signifiqui anar en contra dels interessos del poder oligàrquic de l'electricitat. La pobresa energètica cada

vegada afecta més gent i és un bon exemple de la misèria social a la qual ens encaminem. Un sector estratègic com el de l'energia no pot funcionar amb la simple lògica capitalista que ignora els seues efectes sobre les persones i el medi ambient.

Tenim una gran oportunitat de democratitzar l'accés i la producció d'energia i d'apostar per un model més intensiu en mà d'obra. El nou model de desenvolupament ha de ser garantia de llocs de treball dignes, sostenibles i no deslocalitzables. Els combustibles fòssils són sinònim de concentració econòmica i de depredació mediambiental. Les energies netes impliquen democratització, sostenibilitat i més llocs de treballs. L'opció és clara i la nostra responsabilitat és abocar-nos a ella.

EL QUE VOLEM

En un temps en què l'avarícia del poder financer ho vol tot, passant per damunt de les persones i la Terra, nosaltres volem coses molt diferents. Volem repartir la riquesa atenent a les persones i els països més vulnerables. Volem acabar amb el negoci de les guerres, mitjançant la resolució pacífica dels conflictes internacionals i el respecte entre les persones i els pobles. Volem una garantia de manteniment dels espais naturals, de boscs i marjals i la biodiversitat que atresoren. Volem que el País Valencià, la seua cultura i el seu territori, siguen respectats pels pobles veïns. Volem un model de producció circular, recuperant i convertint en recursos els residus generats pel consum destrellat.

Volem la transició energètica cap a unes fonts lliures de carboni, que generen llocs de treball de qualitat i a llarg terme. Volem la millora de la vida de les persones als pobles i a les ciutats, sense deixar arrere a ningú que tinga necessitats específiques, per edat o condició. Volem assolir l'equitat per als col·lectius LGTBIQ, reconeixent la diversitat afectiva i de gènere. Volem garantir els drets de les persones migrants i contribuir a la lluita activa contra la xenofòbia i el racisme. Volem definir la nostra relació amb la natura i amb els altres animals. Volem un món on els hòmens renunciem als seus privilegis de gènere perquè les dones puguem prendre la iniciativa. Tot això necessita d'un instrument potent i útil, un VerdsEquo del País Valencià actiu i lligat al territori i a la seua gent.

El nostre objectiu actual és seguir creixent, contactar amb les persones amb sensibilitat verda de tot el País i consolidar una referència de l'ecologia política que servisca com a instrument de canvi per als habitants i per a la gestió del nostre territori. La nostra pretensió és aconseguir que puga haver-hi una veu verda a cada comarca i a cada poble del País Valencià i que, gràcies a eixa presència, puguem participar en la transformació social d'acord als nostres objectius.

Enfortir i cohesionar VerdsEquo implica reforçar l'organització des de la flexibilitat, la participació, el debat i la pluralitat. Ho farem, a més, des de la nostra pertinença lleial i constructiva tant a Compromís com a Equo. Ho volem tot i apliquem totes les nostres forces per aconseguir-ho. Així és com entenem l'ecologia i així és com entenem la política. Esteu convidats.

València, 1 d'octubre 2016